

Tworzenie i zasady działania CUS na podstawie doświadczeń Centrum Usług Społecznych w Goleniowie

Wrocław, 12.12.2023r.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Po co nam CUS?
Od OPS do CUS

Dlaczego warto CUS założyć, jakie
są korzyści i trudności?

MOTYWACJE PRZEKSZTAŁCENIA OPS W CUS

1. Dobrze funkcjonujące trzy partnerstwa lokalne
2. Efekty oddzielenia pracy socjalnej od postępowania administracyjnego.
3. Otwarcie w 2018 roku Centrum Aktywności Lokalnej
4. Zrealizowana w 2019 roku mała diagnoza społeczna (wskazała na brak narzędzi szerszego wsparcia potrzeb mieszkańców)
5. Wyzwania polityki społecznej związane z pytaniem: w jaki sposób samorząd lokalny jest w stanie skutecznie realizować swoje zadania w sytuacji dynamicznych zmian związanych z demografią, celami młodych osób, podziałami społecznymi i ich wpływu na rozwój naszej społeczności?

CZY TYLKO PROJEKT?

Jak długo?

- **„uzależnieni od szlaku”**
- **„gaszący pożary”**

Przekształcenie to:

PARTYCYPACJA MIESZKAŃCÓW (diagnoza, kształtowanie usług)

AMBASADORZY ZMIANY W CUS i wśród MIESZKAŃCÓW

KOMUNIKACJA W CUS i Z OTOCZENIEM

WYZWANIA I ŚWIADOMOŚĆ CELU

GOTOWOŚĆ; PRAWO DO ZROBIENIA KROKU W TYŁ

ELASTYCZNOŚĆ i ZDOLNOŚĆ DO POSZUKIWAŃ NOWYCH

ROZWIĄZAŃ,

CIERPLIWOŚĆ,

ODWAGA, WIARA, KONSEKWENCJA, WIZJA ZMIANY

~~KLIENT~~ odejdzcie

ZOSTANIE

MIESZKANIEC

Wyzwania na etapie przekształcenia

- 1. Samorząd**
- 2. Negocjacje z Departamentem Wdrażania EFS**
- 3. Pozyskanie KIPUS**
- 4. Nowe procedury, regulaminy (pomoc z CUS w Koszalinie), standaryzacja usług**
- 5. Skąd wziąć realizatorów usług społecznych?**
- 6. Wątpliwości – czy się uda? Jaki będzie ten CUS?**

Wypowiedzi mieszkańców na potrzeby diagnozy ...

... Uważam, że to co proponuje Ośrodek Pomocy Społecznej, to są propozycje z przestarzałego systemu. (...) Wiem, że na pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej nie miałem co liczyć, ze względu na progi dochodowe (...) Natomiast to, jak ja sobie wyobrażam Centrum Usług Społecznych, to jest ośrodek, do którego przychodzę po pierwsze po poradę, ale po drugie dostaję wiedzę ...

„Najważniejsza korzyść to możliwości (...) szerokiej informacji i dostępu do usług świadczonych na rzecz społeczności lokalnej. A więc centralizacja tych informacji. Łatwość wyszukiwania tych usług, dostosowywanie tych usług do lokalnych potrzeb...”

Co dało przekształcenie OPS w CUS?

Mieszkańcom

- nowe usługi
- wiarę, że mogą liczyć na CUS

Pracownikom

- nowe narzędzia wsparcia
- podniesioną samoocenę

Samorządowi

- „ludzką twarz”
- na tym etapie oszczędności - koszty usług społecznych w IV kwartale 2023 roku wynoszące 300 000 zł są niższe niż oszczędności w budżecie OPS z tytułu przekształcenia (4 etaty przez 2,5 roku), koszty działań środowiskowych, zmniejszone koszty usług opiekuńczych)

Kamienie milowe przy tworzeniu CUS

- I. Diagnoza i wytworzenie dokumentów strategicznych**
- II. Realizacja Programu Usług Społecznych**
- III. Realizacja Programu Usług Społecznych (po korekcie)**
- IV. Ewaluacja i opracowanie aktualizacja Programu Wdrażania CUS**

KALENDARZ ZDARZEŃ

Złożenie wniosku zatytułowanego „Centrum Usług Społecznych w Gminie Goleniów”, w konkursie POWR.02.08.00.-IP.03-00-001/20

Podpisanie umowy Nr: POWR.02.08.00-00-0063/20-00

Przyjęcie przez Radę Miejską w Goleniowie uchwały o przekształceniu OPS i powołaniu CUS (w tym nadano statut CUS).

Przeprowadzenie diagnozy potrzeb społecznych, zasobów i potencjału wspólnoty samorządowej. W pełnym procesie partycypacyjnym zrealizowano prace nad diagnozą. Wzięło w nich udział **ok. 400 osób**, które zgłosiły zapotrzebowanie na ok. 50 usług społecznych. W wyniku debaty z udziałem ponad 80 mieszkańców, ostatecznie wytypowano 21 usług społecznych do realizacji.

DATY

Powołanie przez Burmistrza 15-osobowego Zespołu ds. CUS, w skład którego wejdą przedstawiciele 3 sektorów: instytucjonalnego (w tym przedstawiciel Komisji Spraw Społecznych, Edukacji, Kultury i Sportu RM), organizacji pozarządowych i mieszkańców z obszarów wiejskich w udziałach nie mniejszych, niż 25 % składu.

30.09.2021r. wymiana pieczętek, tablic informacyjnych, powiadomienie podmiotów o przekształceniu, zmiana druków oświadczeń i ...

Daty

24.11.2021r. podjęcie przez Radę Miejską UCHWAŁY NR XLI/504/21 w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych (weszła w życie 11.01.2022r.)

30.11.2022 r. podjęcie przez Radę Miejską UCHWAŁY NR LV/635/22 w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych (weszła w życie 1.01.2023r.)

24 maja 2023 r. podjęcie przez Radę Miejską UCHWAŁY NR LXI/706/23 w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych (wchodzi w życie 1.09.2023r.)

Procedury i zarządzanie CUS

zmiany, zmiany, zmiany

Struktura organizacyjna

CUS w Goleniowie

DYREKTOR CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W GOLENIOWIE

KIEROWNIK
ORGANIZATOR
POMOCY
SPOŁECZNEJ
**DZIAŁ
POMOCY
SPOŁECZNEJ**

KIEROWNIK
ORGANIZATOR USŁUG
SPOŁECZNYCH
**DZIAŁ
USŁUG SPOŁECZNYCH**

KOORDYNATOR
**ZESPÓŁ ORGANIZATORÓW
SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ**

KOORDYNATOR
**ZESPÓŁ DS. PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY**

KIEROWNIK
**DZIAŁ
ŚWIADCZEŃ
RODZINNYCH**

GŁÓWNY
KSIĘGOWY
**DZIAŁ
FINANSOWO-
KSIĘGOWY**

KIEROWNIK
**DZIAŁ
ORGANIZACYJNY
I KADR**

INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

ZESPÓŁ DS. POMOCY SPOŁECZNEJ

KOORDYNATOR

ZESPÓŁ DS. REALIZACJI ŚWIADCZEŃ

ZESPÓŁ KOORDYNATORÓW
NDYWIDUALNYCH PLANÓW USŁUG
SPOŁECZNYCH, BIURO OBSŁUGI

ZESPÓŁ WSPARCIA RODZINY

ZESPÓŁ ASYSTY RODZINNEJ

KOORDYNATOR

**ZESPÓŁ DS. OSÓB STARSZYCH I
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

CENTRUM KRĘGÓW WSPARCIA

STANOWISKA DS. OBSŁUGI
ORGANIZACYJNO-TECHNICZNEJ ZI

ŚWIADCZENIA RODZINNE

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

KOORDYNATOR

**ZESPÓŁ DS. ŚWIADCZEŃ
WSPIERAJĄCYCH RODZINĘ**

STANOWISKA DS. FINANSOWO-
KSIĘGOWYCH

STANOWISKO DS. PŁAC

SEKRETARIAT

KADRY I ORGANIZACJA

ASI

WEBMASTER

ARCHIWUM

PRACOWNIK OBSŁUGI

Opracowaliśmy regulaminy 21 usług i niezbędne druki do obsługi ich realizacji (wniosek, IPUS, Karta kwalifikacyjna, ankieta ewaluacyjna).

Informatyk

Rozpoczęto prace i wdrożono własny wewnętrzny system informatyczny obsługujący przyjmowanie wniosków, przyznawanie i monitoring realizacji usług.

Dokonaliśmy zmiany funkcji strony internetowej CUS. Jest poświęcona zakresowi i limitom usług społecznych.

www.cus.goleniow.pl

Złoczyliwy telefon

Odbiorca: osoby starsze, które mają poczucie osamotnienia i potrzebę kontaktu z drugą osobą zamieszkującą gminę Goleniów.

Usługa obejmuje wsparcie w formie rozmowy telefonicznej o charakterze:

- towarzyskim,
- informacyjnym na temat potrzeb osoby starszej, bieżącej sytuacji, stanu zdrowia, samopoczucia, w celu podjęcia działań wspierających,
- informacyjnym na temat zakresu dostępnych usług społecznych.

Przyznano 10 z 11

Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne

Odbiorca: dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy doświadczający stresujących sytuacji życiowych lub cierpiący na zaburzenia psychiczne z gminy Goleniów.

Wsparcie psychologiczne - zakres krótkoterminowej formy pomocy obejmuje m.in. następstwa psychiczne związane z pandemią COVID 19, doświadczające przemocy od osób bliskich, doświadczające przemocy rówieśniczej, trudności w utrzymywaniu relacji, śmierć bliskiej osoby, ciągły stres, problemy ze snem, brak poczucia bezpieczeństwa, problemy w adaptacji do nowej sytuacji, konflikty w związkach. Usługa realizowana w formie:

- A. Warsztaty grupowe dla mieszkańców.
- B. Indywidualna pomoc w formie terapii psychologicznej.

Przyznano 893 z 915

Biuro kariery

Odbiorca: młodzież w wieku od 16 do 24 roku życia zamieszkująca gminę Goleniów.

Usługa obejmuje pośrednictwo pracy dla młodych ludzi (w tym wakacyjnej) oraz:

- korzystanie z bazy ofert pracy,
- wsparcie w zawieraniu umów z pracodawcami,
- szkolenia kandydatów do pracy z zakresu BHP,
- spotkania z lokalnymi autorytetami (ludźmi sukcesu).

Przyznano 69 z 70

Opiekun osoby z niepełnosprawnościami

Odbiorca: osoby dorosłe posiadające orzeczenie o niepełnosprawności z gminy Goleniów.

Usługa obejmuje czynności wspomagające osobę niepełnosprawną w codziennym funkcjonowaniu poprzez pomoc w:

- wyjściu z miejsca zamieszkania i w powrocie do niego,
- czynnościach dnia codziennego,
- dojazdach w wybrane przez Odbiorcę miejsce np. praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe - koszty transportu pokrywane są ze środków własnych Odbiorcy usługi,
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału Odbiorcy przy ich realizacji,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- kontaktach bądź współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy).

Przyznano 2700 z 2700

Centrum Kręgów Wsparcia

Odbiorca: osoby z niepełnosprawnością intelektualną zamieszkujące gminę Goleniów.

Usługa obejmuje kompleksowe wsparcie środowiskowe osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin. Usługa obejmuje stworzenie warunków umożliwiających funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością w swoim środowisku życia także po śmierci jej opiekunów: rodziców lub innych bliskich osób poprzez:

- pracę z osobą - budowanie Kręgów Wsparcia,
- organizację warsztatów i innych działań edukacyjnych,
- funkcjonowanie Koalicji na rzecz Osób z Niepełnosprawnością,
- działania promocyjne, kampanie społeczne.

Przyznano 11 z 11

Usługa opieki nad dziećmi

Odbiorca: rodziny w kryzysie z dziećmi lub samotny rodzic wychowujący dziecko do 10 roku życia. Rodziny z dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością do lat 18 lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinią o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wydane przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną, z gminy Goleniów.

Zadania centrum usług społecznych:

- 1) zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych przekazanych do realizacji centrum, w tym określonych w programie usług społecznych;**
- 2) prowadzenie rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;**
- 3) opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;**
- 4) realizowanie programu usług społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie usług społecznych oraz opracowywanie i monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych;**
- 5) podejmowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty, w tym organizowanie działań samopomocowych i wolontaryjnych, stanowiących uzupełnienie usług społecznych (działania wspierające);**
- 6) gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy tworzącej centrum.**

Porozumienia

Podjęto rozmowy z przedstawicielami podmiotów prywatnych, organizacji pozarządowych i innych instytucji, które realizują usługi społeczne w Gminie Goleniów w celu podpisania stosownych porozumień o współpracy.

Zidentyfikowano i wprowadzono do wewnętrznego systemu informatycznego 167 usług społecznych zebranych w 7 w/w pakietach.

Do dnia dzisiejszego podpisano 6 porozumień obejmujących 8 usług społecznych.

Zmiany w CUS objęły:

1. Dokumenty regulujące funkcjonowanie CUS (np. regulamin organizacyjny, struktura organizacyjna).
2. Wytworzenie nowych dokumentów strategicznych np. Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych (Lokalne Badania Społeczne; raz na 5 lat), Program Usług Społecznych, Plan Wdrażania CUS, Plan Organizowania Społeczności Lokalnej.
3. Modyfikację procesu zarządzania Usługami Społecznymi i CUSem (Zespół ds. CUS, IPUS, Karta kwalifikacyjna, informowanie).
4. Tworzenie bazy usług społecznych.
5. Zapewnienie powszechnego dostępu do spersonalizowanych usług społecznych (Internet www.cus.goleniow.pl, KIPUS).
6. Proces edukacyjny pracowników (dyrektor, OUS, KIPUS, OSL).

Podnoszenie potencjału pracowników JST i CUS

W grudniu 2021r. pracownicy CUS przeszli "Szkolenie dla kadr zachodniopomorskich Centrów Usług Społecznych zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrów usług społecznych", którego organizatorem był ROPS UMWZ:

- 1.Szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych - 3 osoby
- 2.Szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych – **20 osób**
- 3.Szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej – 4 osoby

Rozpoznawalność CUS

W ramach podjętych działań promocyjno-informacyjnych nt. CUS:

1. Zorganizowano seminarium z udziałem pracowników JST i mieszkańców nt. CUS ok. 100 osób, w tym ponad 40 z JST
2. Poinformowano: pisemnie 87 i elektronicznie 25 podmiotów o fakcie przekształcenia
3. Zamieszczono informacje w dostępnych mediach społecznościowych i dokonano zmian na stronie www.cus.goleniow.pl

4. Przekazano informacje do lokalnej prasy i ukazały się artykuły m.in. w Dzienniku Goleniowskim oraz informacje w wydaniach internetowych

5. Odbyto 15 spotkań informacyjnych w ramach animowanych partnerstw lokalnych

22-28.10.2021 r.

DZIENNIK
GOLENIOWSKI

Gmina Goleniów w pilotażowym projekcie

Zamiast OPS – CUS

Goleniów jest jedną z 45 gmin w Polsce, w których wdrożono pilotażowy projekt polegający na przekształceniu Ośrodków Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych. Nie na samej rzecz jasna zmianie nazwy instytucji polega cała przemiana. Wkrótce w obszarze pomocy społecznej pojawią się zupełnie nowe usługi dla mieszkańców.

Ten, kto ostatnio przechodził obok budynku OPS przy ul. Pocztowej, być może zauważył, że instytucja ta zmieniła nazwę na Centrum Usług Społecznych. Powieszono już nową tablicę przed wejściem, nazewnictwo zmieniono też na oficjalnej stronie internetowej. Co tak kryje się pod nową nazwą i dlaczego zdecydowano się na taki krok. Okazuje się, że to szerszy projekt, który jest realizowany w dużej mierze ze środków zewnętrznych. Główne założenie jest takie, że CUS ma być ofertą nie tylko dla osób, które do tej pory korzystały i korzystają z pomocy społecznej, ale dla każdego mieszkańca. Pojawia się zupełnie nowe „usługi” – tłumaczy nam Zbigniew Łukaszewski, dyrektor CUS w Goleniowie.

Zbigniew Łukaszewski, dyrektor CUS w Goleniowie, przyznaje, że przed nim i jego pracownikami sporo ciężkiej pracy przy wdrożeniu programu usług społecznych

W marcu 2020 nasz OPS złożył dokument do ministerstwa, starając się tym samym o zdobycie środków finansowych, nie na samo przekształcenie Instytucji, ale właśnie stworzenie zupełnie nowej oferty dla mieszkańców w zakresie pomocy społecznej – mówi nam Z. Łukaszewski. Wniosek gm. Goleniów został pozytywnie zaakceptowany. Nasz OPS, jako jeden z 45 w Polsce, otrzymał „zielone światło” do przygotowania konkretnego programu CUS, w którym miały zostać wypracowane, poza proponowaną przez ministerstwo listą, nowe usługi społeczne dla mieszkańców. Te ostatecznie zostały „wyłonione” spośród wszystkich propozycji na podsumowanie diagnozy społecznej, co miało miejsce 8 października w CAI.

bią inne CUS-y, gdzie np. zbiera się usługi i adresuje np. tylko dla osób z niepełnosprawnych. U nas te usługi są poukładane w pakietach i może się okazać, że osoba starsza z każdego pakietu będzie mogła skorzystać – wyjaśnia Z. Łukaszewski. Co to za usługi? Wśród nich jest m. in. wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, placówki dziennego pobytu dla seniorów, usługi opiekuńcze nad dziećmi, taksówka dla seniora, wszelakie terapie, czy nawet mobilny konserwator – złota rączka. Będzie też oferta dla dzieci i młodzieży. Usługi te będą realizowane przez CUS, ale też zlecane organizacjom, czy zewnętrznym podmiotom prywatnym. Oczywiście wprowadzenie nowych usług społecznych nie oznacza, że CUS

trudnej sytuacji materialnej i egzystencjalnej. W najbliższą środę cały program goleniowski CUS zostanie przedłożony radnym do przegłosowania. Jego autorzy mają nadzieję, że znajdzie on uznanie wśród radnych, tak jak cała ustawa o realizowaniu usług społecznych, wśród posłów, która została przyjęta niemal jednogłośnie (przy tylko jednym głosie wstrzymującym). W Polskich realiach politycznych to przecież absolutna rzadkość. Jeśli tak się stanie goleniowski CUS rozpocznie przygotowywanie odpowiednich regulaminów, mających uszczegółwić zasady realizacji poszczególnych usług, a następnie zacznie je oferować mieszkańcom. Plan jest taki, aby nastąpiło to nie później niż z dniem 1 stycznia. Na realizację

Informacje o CUS przekazywano w trakcie:

1. Spotkań i zebrań w sołectwach
2. Spotkań z dyrektorami szkół podstawowych i przedszkoli publicznych oraz rodzicami
3. Spotkań z pracownikami GDK i Biblioteki
4. Spotkań z przedstawicielami NGO
5. Spotkań z mieszkańcami obszarów objętych wsparciem OSL
6. Spotkań z wolontariuszami
7. Spotkań z pracownikami CUS
8. Spotkań z proboszczami parafii rzymsko-katolickich
9. Spotkań z członkiniami Kół Gospodyń Wiejskich
10. Spotkań z młodzieżą - odbyto 38 godzin lekcyjnych w szkołach ponadpodstawowych, (łącznie 750 uczniów)
11. Spotkań z realizatorami usług społecznych

Łącznie:

1. Zrealizowano 42 spotkania informacyjne
2. Do wszystkich 33 sołectw Gminy Goleniów wysyłano pocztą pisma informujące o usługach społecznych.
3. Zrealizowano 8 akcji promocyjnych (stoisko promocyjne, animacje dla dzieci, konkursy z nagrodami, ulotki, komunikaty ze sceny, balonowa strzelnica i inne), w trakcie wydarzeń plenerowych z udziałem mieszkańców (śr. ok. 4 tys. uczestników) w trakcie Dożynek Gminnych, imprezy miejskiej GOLENIOWSKIE PRZYTUPY, Mikołaje są Wśród Nas i Dnia Dziecka,
4. Dodatkową promocję CUS prowadzili członkowie Zespołu ds. CUS przy Burmistrzu Gminy Goleniów („ambasadorzy CUS”), którzy mieli realny wpływ na wdrażanie usług społecznych przez CUS,
5. Śr. trzy razy w m-cu ukazywała się w mediach społecznościowych informacja o wybranej usłudze społecznej realizowanej przez CUS.

Współpraca z kadrami OPS w procesie przekształcania OPS w CUS

1. Zespół zarządzający
2. Zespół ds. usług (regulaminy)
3. Spotkania z pracownikami (ogólne)
4. Materiały informacyjne
5. Angażowanie w debaty i spotkania

Organizator Usług Społecznych

Do zadań kierownika Działu Usług Społecznych – organizatora usług społecznych należy w szczególności: organizowanie usług społecznych realizowanych przez CUS, prowadzenie na bieżąco rozeznania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych, podejmowanie działań w celu rozwijania oraz koordynacji lokalnego systemu usług społecznych oraz opracowywanie standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych.

Zespół koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych, biuro obsługi

Do zadań zespołu należy w szczególności: przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb osoby zainteresowanej skorzystaniem z usług społecznych określonych w programie usług społecznych, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych i ich aktualizacji, monitorowanie realizacji IPUS, przeprowadzanie rozmów podsumowujących realizację tych planów, udzielanie wyczerpujących informacji w zakresie realizowanych zadań i organizacji pracy CUS, obsługa komputerowego systemu obsługującego realizację usług oraz ewidencję osób korzystających z pomocy społecznej POMOST, w tym wprowadzanie danych do systemu.

Procedura obsługi mieszkańca obejmuje:

1. złożenie wniosku w Biurze Obsługi u Koordynatora Indywidualnych Usług Społecznych,
2. KIPUS po przeprowadzeniu rozmowy z mieszkańcem przyjmuje wniosek lub wyznacza termin rozmowy z mieszkańcem lub w razie niepełnosprawności utrudniającej samodzielne poruszanie się, termin spotkania w miejscu zamieszkania.
3. KIPUS po sporządzeniu z mieszkańcem IPUS wydaje Kartę Kwalifikacyjną.
4. KIPUS powiadamia podmiot realizujący usługę o wydaniu Karty i monitoruje realizację usługi.

Organizator społeczności lokalnej

Zadania obejmują:

- 1. Prowadzenie na bieżąco rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających,**
- 2. Opracowanie planu organizowania społeczności lokalnej i jego aktualizacja oraz realizacja planu, w oparciu o wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających**
- 3. Podejmowanie działań w celu aktywizacji wspólnoty samorządowej, w szczególności organizowanie działań wspierających, wspieranie partnerstw lokalnych, współpraca z podmiotami prowadzącymi na obszarze działania CUS animację lokalną lub inne formy pracy środowiskowej.**

Działania zrealizowane w ramach OSŁ:

- animacja społeczna - wspieranie aktywności mieszkańców, budowanie relacji i więzi w społ. lokalnych realizowana w ujęciu terytorialnym poprzez cykl zdarzeń:
1. SPOTKANIA PRZY KAWIE z mieszkańcami w przestrzeni publicznej przy kawie, herbacie..., kiedy wspólnie planowanie są działania;
 2. SPOTKANIA OBYWATELSKIE, które służą dookreśleniu potencjału społeczności w pokonywaniu trudności i zakresu wsparcia osł; bezpośrednim rezultatem spotkań obywatelskich są
 3. PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNE – realizowane przez mieszkańców lub ze wsparciem innych podmiotów;
 4. PIKNIKI INTEGRACYJNE – służące podsumowaniu dotychczasowych działań środowiskowych, odkrywaniu nowych potencjałów (nowi liderzy, animatorzy, nowe inicjatywy). Pikniki są organizowane przy współudziale jak najszerszego grona mieszkańców.

Usługi społeczne wspierające:

1. **Usługa „200 lat”** polega na organizacji uroczystych obchodów urodzin (bądź innego jubileuszu) osób starszych, samotnych z zaangażowaniem osób z dawnego otoczenia osoby wspieranej, wolontariuszy, pracowników socjalnych, opiekunek środowiskowych. Usługa realizowana w warunkach domowych, w miejscu zamieszkania osoby starszej lub w jego najbliższym otoczeniu np. w miejscu dawnej pracy, czy zamieszkania członka rodziny. W uzasadnionych przypadkach usługa może być świadczona również w innym miejscu,
2. **Pomoc sąsiedzka** - usługa świadczona na rzecz osoby samotnej lub niesamodzielnej, wymagającej opieki przez osobę zamieszkującą w pobliżu, cieszącą się zaufaniem i zaakceptowaną przez osobę na rzecz, której jest świadczona,
3. **Życzliwy telefon**- możliwość kontaktu w chwili, gdy osoba potrzebuje wsparcia i rozmowy o tym, co jest dla niej ważne lub sprawia jej trudność. Rozmowa pozwala na wsparcie emocjonalne, zapewnia kontakt społeczny i przeciwdziała samotności. Daje jednocześnie możliwość monitorowania sytuacji osoby samotnej i zaproponowania jej dodatkowych usług społecznych,
4. **Klub Wolontariatu i Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów**
5. **Centrum Kręgów Wsparcia** - działania zmierzające do zabezpieczenia „dobrego życia” teraz oraz prawnofinansowego i społecznego osoby z niepełnosprawnością intelektualną na czas, gdy z przyczyn naturalnych straci ona już oparcie w rodzinie.

Kontynuacja i dalszy rozwój wcześniej istniejących form działań wspierających: **Centrum Aktywności Lokalnej**, realizacja akcji społecznych np. paczki dla najuboższych, **Goleniowski Fundusz Aktywizacji Seniorów**.

Wybór realizatorów usług za pośrednictwem:

1. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583). Art. 83 pkt 2.)
2. Ustawy – Prawo zamówień publicznych

Aktualnie poza pracownikami CUS, realizatorami usług były/są -
- podmioty:

Goleniowskie Stowarzyszenie Kobiet z Problemem

Onkologicznym „EWA”, Stowarzyszenie Klubik Mam,

Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno- Społecznych

„TWIKS”, Stowarzyszenie „Centrum Animacji Młodzieży” (do

30.11.2022), Stowarzyszenie KARUNA, Fundacja Szerokie

Tory, Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej,

Spółdzielnia Socjalna BTW oraz Akademia Malucha Hanna

Karpińska (podmiot prywatny) i 5 Step Sp. z o.o.

(przedsiębiorstwo społeczne; do 30.11.2022) **Łącznie 10**

podmiotów.

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH

Usługi adresowane do młodzieży:

BIURO KARIERY - usługa obejmuje pośrednictwo pracy – w tym wakacyjnej. To POŚREDNIAK dla młodych ludzi w wieku od 16 do 24 lat.

Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało/korzysta 75 osób.

...dziękuję że załatwiono mi pracę w wakacje, teraz mam propozycję kontynuacji, teraz dorabiam w weekendy...

Usługi adresowane do młodzieży:

MŁODZIEŻOWE CENTRUM KOMPETENCJI - usługa adresowana jest do młodzieży w wieku od 15 do 26 lat i obejmuje szkolenia. Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało/korzystyła 123 osób

...jestem zadowolony, w końcu jest miejsce adresowane wprost do młodzieży i szkolenia dla młodzieży... przekonałam się, że szkolenia są na wysokim poziomie i deklaruję uczestnictwo w kolejnych... jestem gotowy płacić, teraz było tylko 16 godzin... Szkolenia powinny dawać nowe możliwości ... trzeba dołożyć jeszcze jeden dzień... cieszę się, że się nauczyłem i teraz idę do pracy jako barista, daje to możliwość zatrudnienia...dzięki temu. że poznałem budowę baru kawowego do parzenia kawy mogę to teraz wykorzystać w pracy..

Usługi adresowane do osób z niepełnosprawnością:

CENTRUM KRĘGÓW WSPARCIA - usługa adresowana do osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.
Do 22.08.2023 z usługi korzysta 11 osób.

MIESZKANIA TRENINGOWE DLA OSÓB Z CAŁOŚCIOWYM ZABURZENIEM ROZWOJU W TYM Z AUTYZMEM I ZESPOŁEM ASPERGERA – usługa dedykowana osobom z całościowymi zaburzeniami rozwoju, w tym autyzmem i zespołem Aspergera, ich rodzinom i opiekunom.
Do 22.08.2023 z usługi korzysta 14 osób.

OPIEKUN OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI – usługa adresowana do mieszkańców z niepełnosprawnością.
Do 22.08.2023 zlecono 2700 godzin usług.

TRANSPORT DLA SENIORA I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI (w tym osób na wózkach) – Do 22.08.2023 zlecono 150 kursów.

Działania realizowane przez CUS w ramach Polityki Senioralnej weszły w zakres Programu Usług Społecznych

Usługi adresowane dla seniorów:

- 200 Lat - usługa adresowana do samotnych starszych osób. Obejmuje organizację skromnej uroczystości z inicjatywy np. sąsiada/ki, znajomej.

Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało 15 osób.

ŻYCZLIWY TELEFON - usługa adresowana do samotnych starszych osób. Obejmuje kontakt telefoniczny i okazjonalne spotkania z osobą samotną.

Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało/korzysta 10 osób.

TELEOPIEKA - w ramach Programu "KORPUS WSPARCIA SENIORÓW " - usługa polega na wprowadzeniu dla osób starszych lub osób z niepełnosprawnością w wieku 65 lat (i więcej) całodobowego systemu przywoławczego w postaci wodoodpornej opaski z przyciskiem, po którego uruchomieniu wysyłany jest sygnał SOS.

Do 22.08.2023r. z usługi korzysta 63 osoby.

POMOC SĄSIEDZKA - usługa obejmuje pomoc wspierająco-opiekuńczą w podstawowych, codziennych czynnościach domowych i życiowych. Adresowana jest do osób starszych, samotnych, niesamodzielnych.

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 3850 godzin.

MOBILNY KONSERWATOR-ZŁOTA RĄCZKA – przedmiotem usługi jest wykonywanie drobnych napraw oraz prac montażowych w miejscu zamieszkania osoby starszej, niesamodzielnej, samotnej, rodziców wychowujących samotnie dzieci.

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 276 godzin.

Opiekun osoby starszej – usługa adresowana do mieszkańców w wieku powyżej 65. r. życia (w szczególności osób samotnych).

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 2700 godzin.

Usługa dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami – usługa adresowana do osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, realizowana w miejscu zamieszkania (wyłącznie u osób leżących). Usługa obejmuje trzy rodzaje usług: kosmetyczne, fryzjerskie i masaż.

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 684 godzin.

Usługi adresowane do wszystkich mieszkańców potrzebujących wsparcia:

Doradca Osoby lub Rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji zdrowotnej - usługa obejmuje m.in. pomoc w zaplanowaniu postępowania w oparciu o dostępne usługi w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia oraz na rynku prywatnym.
Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało 20 osób.

Warsztaty skierowane do mieszkańców obszarów wiejskich - zajęcia aktywizujące z grupą min 5 osób. Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało/korzysta 10 sołectw: Bolechowo, Mosty, Podańsko, Kąty, Miękowo, Żdźary, Kliniska Wielkie, Krępsko, Święta, Białuń (649 godzin)

Grupy wsparcia – usługa adresowana do kobiet wymagających wzmocnienia ich indywidualnego potencjału.

Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało/korzysta 34 osób.

Klub integracja - dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób w kryzysie - usługa obejmuje czynności wspomagające funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało/ korzysta 34 osoby.

Mobilny konsultant snu – usługa obejmuje konsultacje rodziców dzieci do lat 3 z problemem zaburzeń snu ze specjalistą.

Do 22.08.2023r. z usługi skorzystało 52 osób.

PROGRAMY WSPOMAGAJĄCE ZDROWIE I ZDROWY TRYB ŻYCIA – usługa obejmuje indywidualne lub grupowe (min. 5 osób) spotkania z dietetykiem.

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 480 godzin.

Usługi opieki nad dziećmi - usługa adresowana do rodzin w kryzysie lub samotnych rodziców wychowujących dziecko). Usługa obejmuje krótkoterminowe zabezpieczenie opieki nad dzieckiem do 10 roku życia lub niepełnosprawnością do lat 18.

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 375 godziny.

Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne - usługa adresowana do wszystkich mieszkańców doświadczających stresujących sytuacji życiowych. Usługa realizowana w formie warsztaty grupowych (min. 5 osób) lub indywidualnych spotkań.

Do 22.08.2023r. w ramach z usługi zlecono 915 godzin.

Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego - usługa obejmuje nieodpłatne wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego/sprzętu pomocniczego na okres do 6 miesięcy. Do 22.08.2023r. - 220 wypożyczenia.

Na dzień 31.08.2023 r. liczba zrealizowanych usług wynosiła **1198** i skorzystało z nich **908 mieszkańców** (688 kobiet i 220 mężczyzn), w tym 209 Ozn (w tym 139 kobiet i 70 mężczyzn).

Cytaty ...

Uczestnictwo w Klubie Integracji, uratowało mi życie, empatia osoby prowadzącej spowodowała, że nękające mnie myśli samobójcze rozwiąły się.

Mobilny konsultant snu sprawił, że nasze życie jest lepsze, jesteśmy wyspani, minął stres i zmęczenie.

Po kursie Baristy i Barmana w Młodzieżowym Centrum Kompetencji jestem, mistrzem parzenia kawy i robienia drinków w rodzinie.

Pralkę automatyczną kupiłam bo wszyscy kupowali, ale od lat prałam ręcznie, dopiero Pan „Złota rączka” podłączył i pokazał jak proste jest pranie w pralce, ...teraz ręce mogą odpocząć.

Cytaty ...

Wie Pani, jak tu szłam po usługę masażu dla seniora to myślałam, że nie dojdę, ból kręgosłupa na to nie pozwalał. Dzięki szybkiej reakcji i umówieniu na masaż, dzisiaj mogę chodzić bez bólu.

Dzięki usłudze dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami w formie fryzjera i kosmetyczki, moja leżąca mama wygląda jak za dawnych lat.

Dając pod opiekę swoje dzieci w ramach Usługi opieki nad dziećmi mogłam spokojnie zrobić wszystkie badania kontrolne, na co nie mogłam sobie pozwolić wcześniej, pomimo problemów ze zdrowiem.

Cytaty ...

Uczestnicząc w usłudze Biuro Kariery, jestem po szkoleniu z BHP i ukierunkowaniu przez Doradcę zawodowego i dziś dzięki pracy mam swoje pieniądze.

Od kilku lat nie wychodzę z domu, poruszam się na wózku, usługa transport dla osób niepełnosprawnych pozwoliła mi zapalić znicz na grobie męża.

Doradca osoby, pozwolił mi spokojnie spać i normalnie funkcjonować w czasie kiedy moja mama była zakwalifikowana do operacji amputacji nogi. W każdej chwili mogłam zadzwonić do Doradcy i to zapewniało mi bezpieczeństwo.

Rozmowa z Psychologiem pozwoliła mi pogodzić się z nieszczęściami, które dotknęły moja rodzinę, i pokazały problem z innej perspektywy. Dzięki temu dziś inaczej funkcjonuję.

Syn jest uczestnikiem Centrum Kręgów Wsparcia, dzięki temu możemy wraz z mężem być spokojni o jego przyszłość i poradzenie sobie w życiu po naszej śmierci.

Cytaty ...

Mam syna, który nie utrzymuje ze mną kontaktu, znajomi wykruszyli się, nie spodziewałem się, że jeszcze kiedyś będę dmuchał świeczkę na torcie i dostanę kwiaty na urodziny.

Z niecierpliwością czekam na sobotę, bo wiem, że wtedy zadzwoni moja przemiła Pani i porozmawiamy jak minął tydzień, jak się czuje i co będę robiła przez kolejne dni.

Zawsze myślałam, że najlepsze co potrafię to gotowanie obiadów dla rodziny, a okazało się, że na świetlicy w trakcie Warsztatów zrobiłam najpiękniejszy wianek.

Większość myśli, że nadwaga jest wynikiem nadmiernego jedzenia, zapisując się do Dietetyka, nie wierzyłam, że schudnę, po kilku wizytach i zaleconych badaniach, okazało się, że jest to związane z moją chorobą. Chociaż moja waga nie spadła drastycznie, to czuje się lepiej.

**Mocne strony usług realizowanych przez CUS,
określone przez mieszkańców:**

- ✓ **Krótki termin oczekiwania na skorzystanie z usług,**
- ✓ **Proste, przyjazne procedury,**
- ✓ **Elastyczność, możliwość dokonywania zmian (np. terminów),**
- ✓ **Wspólne planowanie usług („dialog...”),**
- ✓ **Indywidualne podejście („nie ma szablonu...”),**
- ✓ **Wyposażenie, warunki lokalowe w miejscu świadczenia usług.**

Słabe strony usług realizowanych przez CUS, określone przez mieszkańców:

- ✓ Promocja oferty usług („podanie do publicznej wiadomości...”)
– część badanych,
- ✓ Obawa, czy usług wystarczy dla wszystkich zainteresowanych,
- ✓ Zbyt mały wymiar godzinowy niektórych usług, np. rehabilitacyjnych, czy działań skierowanych do kół gospodyń wiejskich.
- ✓ Materiały używane podczas niektórych zajęć („mogłyby być lepsze...”),
- ✓ W przypadkach indywidualnych, jednostkowych – niewłaściwe podejście i poziom zaangażowania osób świadczących usługi.

W opinii badanych pracowników CUS proces tworzenia tej instytucji należy rozpatrywać w ujęciu procesowym, a więc w dłuższej perspektywie czasowej, z podziałem na etapy i kamienie milowe („na razie proces jest zaawansowany na poziomie około 40 procent...”, „potrzebujemy jeszcze 5 lat...”).

Do najważniejszych korzyści płynących z utworzenia CUS należą:

- ✓ poszerzenie instrumentarium, narzędzi pracy dla kadry CUS,
- ✓ większa możliwość zaspokajania potrzeb mieszkańców (w tym potrzeb „wyższego rzędu”, np. duchowych, relacyjnych), wprowadzenie nowych usług,
- ✓ możliwość szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby („świat szybko się zmienia...”),
- ✓ kompleksowość, wzajemna komplementarność świadczonych usług,
- ✓ możliwość gromadzenia wiedzy (w jednym miejscu) na temat oferty usług dostępnych w Gminie, jawność i transparentność,
- ✓ zmiana filozofii funkcjonowania instytucji („przejście od opieki do wsparcia...”),
- ✓ powszechność, dostęp do usług dla społeczności lokalnej,
- ✓ zmiana roli pracownika socjalnego, odciążenie od pracy administracyjnej („rozdzielenie pracy socjalnej od postępowań administracyjnych, co zrobiliśmy już 8 lat temu...”),
- ✓ kreowanie pozytywnego wizerunku Gminy/lokalnych instytucji („ludzka twarz samorządu...”),
- ✓ promocja usług w środowisku („pracownicy powinni znać ofertę CUS...”),
- ✓ możliwość uporządkowania i koordynacji lokalnej polityki społecznej,
- ✓ udrożnienie przepływu informacji lokalnej w Gminie.

Barriere w procesie tworzenia CUS

Na poziomie samorządu

Obawy przed zmianami u pomiotów realizujących usługi (stan zagrożenia)

Brak chętnych pracowników socjalnych w I etapie -do bycia Koordynatorem Indywidualnych Usług Społecznych (utrata dodatkowego urlopu i dodatku terenowego)

Brak kadr w CUS do przeprowadzenia procedur w ramach ustawy Prawo zamówień publicznych

Ograniczone zasoby lokalowe (m.in. Biuro obsługi)

Na poziomie kraju

Covid 19

Rosnący brak zaufania społecznego

Bieżące funkcjonowanie CUS (zmiany legislacyjne w zakresie dotychczasowych usług finansowych, rozciągnięty kalendarz kolejnych aktualizacji) = zmiany w zmianach (od stycznia do kwietnia)

Uwagi do ustawy o CUS/propozycje zmian:

1. Zniesienie wymogu bycia pracownikiem socjalnym na stanowisku KIPUS lub zapewnienie pracownikowi socjalnemu w przypadku przejścia na stanowisko KIPUS dotychczasowych warunków zatrudnienia.
2. Doprecyzowanie pojęcia KOORDYNACJA usług – powinno być dookreślenie, „na poziomie dostępności usług” – nie ich organizacji i realizacji.

Zespół CUS w Goleniowie - w drodze ...

Dziękuję

Zbigniew Łukaszewski